

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

УДК 657:658.784

Гапонова Г. С., студентка 4 курсу

ХНЕУ ім. Семена Кузнеця

Анотація: стаття розкриває економіко-облікову інтерпретацію «готової продукції» різними науковцями, їхнє трактування цього поняття, особливості обліку готової продукції, документальний супровід руху готової продукції.

Ключові слова: готова продукція, продажна вартість, виробнича собівартість, облікові ціни, облік готової продукції.

Key words: finished products, sales price, production cost, accounting prices, accounting of finished products.

Результатом діяльності будь-якого підприємства чи організації являється випуск готової продукції, виконання робіт та надання послуг. Вартість готової продукції, робіт, послуг переходить зі стадії виробництва в стадію обороту. Для того щоб правильно і своєчасно вести облік результатів виробничої діяльності підприємство повинно дотримуватися принципів бухгалтерського обліку та вибрати методи обліку готової продукції найбільш вигідні для нього. Від правильного вибору способу обліку готової продукції залежить багато показників діяльності підприємства і його успішність та конкурентоспроможність. Також цей вибір впливає на розмір виручки, яка підлягає оподаткуванню і відповідно на розмір чистого прибутку, який отримає підприємство після сплати всіх податків та зборів.

Основними завданнями бухгалтерського обліку готової продукції є:

1. правильний та своєчасний облік наявності та руху готової продукції;
2. контроль за виконанням планів з об'єму, асортименту, якості продукції;
3. контроль за виконанням зобов'язань з постачання продукції;
4. контроль за виконанням плану з продажу готової продукції;
5. контроль рентабельності та конкурентоспроможності продукції.

Визначення сутності готової продукції різними авторами

Автори	Визначення сутності готової продукції
О. В. Лишилєнко	До готової продукції належить продукція, обробка якої закінчена, та яка пройшла випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками і відповідає технічним умовам і стандартам.
Г. П. Журавель, П. Я. Хомин	Готовою продукцією є така, яка повністю пройшла передбачені технологією виробництва стадії і процеси, оприбуткована на склад, або прийнята замовником.
В. М. Пархоменко, О. М. Петрук	Готовою вважається продукція, повністю закінчена обробкою, укомплектована, яка пройшла необхідні випробування (перевірки), відповідає діючим стандартам або затвердженим технічним умовам (має сертифікат чи інший документ, що засвідчує її якість), прийнята відділом технічного контролю підприємства та здана на склад або ж прийнята замовником (якщо готова продукція здається на місці) відповідно до затвердженого порядку її приймання (оформлена встановленими здавальними документами).
Ю. Д. Маляревський, М. С. Горяєва, Н. С. Пасєнко, А. О. Касич	Готова продукція — промислова продукція, яка закінчена виробництвом, укомплектована, відповідає вимогам стандартів і технічних умов, має документ, що засвідчує її якість, та призначена для збуту за межі підприємства.
Н. Д. Врублевський, І. М. Рєндухов	Готовою вважається продукція, яка пройшла повну обробку, збірку і укомплектування, відповідає вимогам стандартів, умовами договору, прийнята відділом технічного контролю і здана на склад готової продукції або передана покупцеві.

Джерело: [1; 2; 3; 4; 5]

Проаналізувавши ці визначення можна сказати що готовою продукцією являється продукт, що пройшов всі стадії і процеси виробництва, передбачені виробничою технологією, відповідає нормам і стандартам якості, оприбуткований на склад для зберігання чи переданий замовнику або кінцевому споживачу.

Згідно з П(С)БО 9 «Запаси» п. 6, готова продукція включається до запасів. Для цілей бухгалтерського обліку запаси включають готову

продукцію, що виготовлена на підприємстві, в установі, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом [6].

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій готова продукція – це продукція, обробка якої закінчена та яка пройшла випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками і відповідає технічним умовам і стандартам [7].

Готову продукцію ділять на просту і складну, виходячи зі складності технологічних процесів, які відбуваються в результаті її виготовлення. Вона може бути основною, побічною і супутньою. Деякі технічні характеристики побічної та супутньої продукції майже однакові, тому їхні параметри визначаються як і для основної продукції. Супутньою називають ту продукцію, що була отримана в одному технологічному процесі, що й основна, відповідає стандартам якості і призначена для подальшої обробки або реалізації. Супутня продукція є вихідним елементом процесу, а її характеристики підлягають подальшій оцінці і вартісній характеристиці. Побічна продукція утворюється в комплексних виробках в процесі створення основної і не потребує додаткових витрат.

Починаючи з виробництва і за весь цикл обігу до кінцевого споживача готова продукція отримує відображення в господарській діяльності підприємства. Операції пов'язані з надходженням, зберіганням чи вибуттям готової продукції власного виробництва відображаються на рахунку 26 «Готова продукція». За дебетом відображається збільшення (надходження) готової продукції, за кредитом її зменшення (вибуття/списання). Продукція, що не відповідає нормам, стандартам, умовам договору відображається на рахунку 24 « Брак у виробництві» і списується на винну особу чи виробничі витрати у разі технічних проблем у виробництві.

Рух готової продукції повинен мати і документальне відображення. Випуск готової продукції та її передача на склад відбуваються на основі накладних, відомостей, приймально-здавальним документів, актів приймання, в яких вказуються основні реквізити і відомості. Ці документи

виписуються в двох примірниках. На складі готова продукція відображається в картках готової продукції чи в книгах складського обліку.

Операції з вибуття готової продукції оформляються відпускними накладними, в яких вказуються всі основні кількісні характеристики і контрагенти.

Сьогодні, для ефективної організації обліку руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації. Для того, щоб мати ефективну систему обліку готової продукції підприємства повинні організувати систем бухгалтерського обліку так, щоб не прикладаючи додаткових зусиль отримувати и формувати інформацію про виробництво. Це включає, перш за все, вибір методів оцінки готової продукції, принципи її обліку. Організація систему бухгалтерського обліку для найбільш ефективної роботи дозволяє полегшити ведення обліку не лише по готовій продукції, а й по всіх операціях підприємства. Це приводить до ефективної діяльності та підвищення показників діяльності підприємства.

Література:

1. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік: підручник. - 3-3 тє вид., перероб.і доп.- Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2009. – 670с.
2. Журавель Г. П. Теорії бухгалтерського обліку: студії: монографія / Г. П. Журавель, П. Я. Хомин. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 400 с.
3. Пархоменко В. М. Удосконалення системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку в Україні / В. М. Пархоменко, О. М. Петрук // Вісник ЖІТІ. Економічні науки. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – №17. – С. 130-145
4. Облік у галузях виробництва і послуг. Навчальний посібник / [Маляревський Ю. Д., Горяєва М. С., Пасенко Н. С., Касич А. О.]. – Харків: Вид-во «ІНЖЕК», 2008. – 616 с.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 року

№246 [Електронний ресурс]: – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс]: – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

Науковий керівник,
к.е.н., доцент

Писарчук О. В.